

PROGRAMA SALUT I ESCOLA

Introducció;

- El Fi del Programa Salut i escola, (PSiE) és millorar la salut dels adolescents mitjançant accions de **promoció** de la salut, de **prevenció** de les situacions de risc i **d'atenció precoç** per als problemes relacionats amb la salut mental, la salut afectiva i sexual, el consum de drogues , alcohol i tabac.

Definició

- El programa Salut i Escola neix l'any 2004 amb l'impuls dels departaments d'Educació i Salut de la Generalitat.
- El programa es desenvolupa a tots els centres educatius de secundària –preferentment de segon cicle (**3er i 4 ESO**) *–, dins la xarxa de centres públics i concertats de Catalunya.

IES Icària

Arxiu Històric del Poblenou

Objectiu

- **Millorar** la coordinació entre els centres docents i els serveis de salut
- **Apropar** els serveis de la salut als centres docents i als adolescents, mitjançant la consulta oberta
- **Facilitar la promoció** d'actituds i hàbits saludables
- **Reduir** els comportaments que poden afectar negativament la salut. (**factors de risc**)
- **Detecció precoç** dels problemes de salut a fi d'intervenir el més aviat possible.

Professionals que intervenen;

- Equips d'atenció primària. (**ABS**)
- Equips docents
- Equips d'assessorament psicopedagògic (**EAP**)
- Equips de salut pública i/o salut escolar dels ajuntaments (**ASPB**)
- Centres de salut mental infantil i juvenil (**CSMIJ**)
- Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva (**ASSIR**)
- Centres d'atenció i seguiment de les drogodependències. (**SOD**)

Material

- Despatx amb **confidencialitat** dins de l'àmbit educatiu.
- Infermeria d'atenció primària.
- Alumnes població diana (3er, 4t ESO)
- Col·laboració del EAP i equip directiu de l'institut.
- Graella de registre d'activitat anònim. I codificat.

Triptic del Departament

Amb l'objectiu de millorar la salut dels adolescents la Generalitat de Catalunya, a través dels Centres d'Atenció Primària de Salut, els ofereix un servei de Consulta Oberta dins dels centres educatius de secundària, per a què els nois i noies de 14 a 16 anys puguin assessorar-se sobre temes relacionats amb la salut.

Volem apropar-nos a les necessitats dels adolescents i joves per:

- **FACILITAR-LOS** informació amb professionals sanitaris
- **APROPAR** els serveis de salut als centres docents i als adolescents
- **AFAVORIR** la confidencialitat i uns serveis realment a l'abast
- **EDUCAR-LOS** en com millorar la seva salut
- **INFORMAR-LOS** de les conductes de risc per a la salut
- **FER MÉS EFECTIVA** la detecció precoç i la intervenció
- **REDUIR** els factors de risc que afecten negativament la salut dels nois i noies

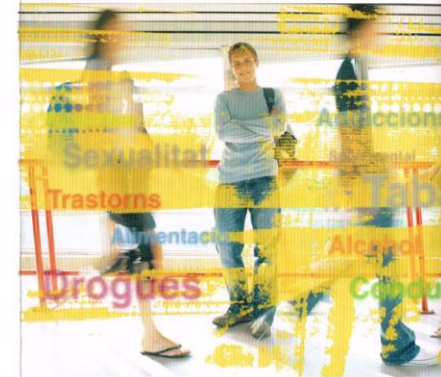
El programa de Salut i Escola aporta:

- Un professional referent del centre de salut a tots els centres d'educació secundària
- Professionals sanitaris específicament formats, més propers
- Equips especialitzats en salut (en salut mental infantil i juvenil, en atenció al consum de drogues i en atenció a la salut sexual i reproductiva, ...)
- Sessions d'educació sanitària, materials específics per l'educació sobre la salut
- La participació i col·laboració dels equips de salut pública municipals
- El treball conjunt de sanitaris i educadors orientat a la salut dels adolescents

És per això que hem creat el programa Salut i Escola, per promoure valors relacionats amb la salut i preveure conductes de risc que afecten especialment a l'adolescència.

CONSULTA OBERTA

Programa "Salut i Escola"

Un programa integral de atenció a l'adolescència en qüestions de salut

Sanitat Respon 24 hores
902 111 444

 www.gencat.cat/salut

Procediment

- Mitjançant la petició dels alumnes o del tutor, es concerta una visita dins de l'horari de la consulta oberta. Es tracta d'una **entrevista motivacional**, sense **pressió assistencial**, i amb la màxima **confidencialitat**.
- Mitjançant una consulta habilitada dins del IES amb la màxima confidencialitat, l'infermera de l'ABS (Sílvia Pérez Cabrera) es desplaça al centre, s'entrevista amb l'adolescent, detectant situacions de risc i amb ajuda d'un circuit en xarxa amb els diferents recursos implicats, es determina l'ajuda necessària a cada necessitat.
- L'horari de la consulta oberta és setmanal cada dimecres 2h.

Avaluació

- Es realitza un registre d'activitat mitjançant una graella, amb variables d'edat, sexe, curs, ètnia, motiu de consulta, ordre de consulta, petició de consulta i derivació si cal a especialista i/o centre assistencial.
- Revisió del programa anual.

Registre

Programa
**salut
i escola**

Generalitat
de Catalunya

Registre de recollida de dades a les consultes del Centres Docents

Nom IES _____

ABS _____ Nom infermera _____

Núm. de registre	Data consulta	Aula i Curs alumne	Edat de l'alumne	Gènere		Origen familiar (1)	Ordre consulta (7)	A demanda de (2)	Tema tractat (3)	Motiu (4)	Resposta donada (5)	Derivació (6)
				Home	Dona							

- (1) : 1.- Àfrica del nord; 2.- Àfrica subsahariana; 3.- Amèrica llatina i carib; 4.- Est asiàtic i pacífic; 5.- Àsia meridional; 6.- Orient Mitjà; 7.- Europa central i de l'est; 8.- Europa comunitària; 9.-Altres països de renda alta
- (2) : A.- Alumne; P.- Tutor o professor; O.- Altres (s'ha d'especificar)
- (3) : 1.- Sexualitat i afectivitat; 2.- Tabac; 3.- Alcohol; 4.- Altres drogues (porros, pastilles, cocaïna, etc.); 5.- Salut alimentària ; 6.- Activitat física;; 7.- Maltractaments (exclou maltractament entre iguals); 8.- Salut Mental inclou: 8A.- Trastorns de conducta (inclou violència escolar i maltractament entre iguals); 8B.-Trastorns de l'estat d'ànim; 8C.-Trastorns d'ansietat; 8D.- Ideacions suïcides; 8E.- Trastorns del comportar alimentari (anorèxia i bulímia nervioses); 9.- Altres (S'ha d'especificar)
- (4) : 1.- Demanda d'informació; 2.- Consulta d'un recurs; 3.- Altres. S'ha d'especificar qualsevol resposta.
- (5) : 1.- Informació escrita (s'ha d'especificar); 2.- Informació oral
- (6) : 1.- Si (Metge CAP, Infermera CAP, CSMIJ, PASSIR Servei especialitzat drogues); 2.- No; 3.- No cal
- (7) : 1.- Correspondrà a la 1ª consulta (visita) que fa un alumne. 2, 3 4correspondrà a les visites successives que pugui fer un mateix alumne.

els principals temes tractats en les consultes considerant cinc categories:

-sexualitat:

- 1)anticoncepció
- 2) contracepció d'emergència
- 3) ús del preservatiu,
- 4)malalties de transmissió sexual
- 5) sospita d'embaràs
- 6) afectivitat.

- alimentació i activitat física:

- 1) inclou aspectes sobre alimentació en general
- 2)TCA
- 3) Assessorament dietètic/d'activitat física
- 4) Hàbits alimentaris

- drogues:

- 1)consum de substàncies, tabac, alcohol, cànnabis i altres temes de drogues.

- **salut mental:**

- 1) salut mental en general
- 2) problemes a l'aula amb companys/es
- 3) trastorns de la son
- 4) ansietat
- 5) depressió
- 6) dèficit d'autoestima...

- **altres temes:** bullying, maltractament, assetjament sexual, salut social i d'entorn en general, aïllament social, suport familiar, immigració, nivell socioeconòmic i altres temes com ara acné, decoració del cos (tatoo i piercing), fracàs escolar, absentisme escolar, problemes de salut física entre d'altres.

Consultes realitzades segons el tema tractat

	Sexualitat		Alimentació i activitat física		Drogues		Salut mental		Violència, salut social i altres temes	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
TOTAL	1.013	46,8	519	24,0	305	14,1	294	13,6	653	30,2
Sexe										
Nois	365	46,3	140	17,8	150	19,0	121	15,4	260	33,0
Noies	648	47,1	379	27,5	155	11,3	173	12,6	393	28,6
Regió de naixement										
Europa Comunitària	707	46,5	381	25,1	240	15,8	193	12,7	418	27,5
Europa de l'Est	17	47,2	11	30,6	5	13,9	3	8,3	12	33,3
Àfrica	31	36,5	11	12,9	7	8,2	19	22,4	43	50,6
Llatinoamèrica i Carib	224	60,7	76	20,6	45	12,2	37	10,0	90	24,4
Àsia	33	22,0	39	26,0	8	5,3	42	28,0	89	59,3
Districte										
Ciutat Vella (DM-I)	118	29,5	85	21,3	22	5,5	92	23,0	215	53,8
Eixample (DM-II)	44	29,0	56	36,8	32	21,1	13	8,6	53	34,9
Sants-Montjuic (DM-III)	28	50,0	14	25,0	6	10,7	24	42,9	17	30,4
Les Corts (DM-IV)	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Sarrià-Sant Gervasi (DM-V)	136	50,0	28	10,3	65	23,9	46	16,9	74	27,2
Gràcia (DM-VI)	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Horta-Guinardó (DM-VII)	404	64,3	112	17,8	80	12,7	26	4,1	108	17,2
Nou Barris (DM-VIII)	130	51,2	53	20,9	48	18,9	37	14,6	51	20,1
Sant Andreu (DM-IX)	67	30,6	99	45,2	26	11,9	31	14,2	51	23,3
Sant Martí (DM-X)	84	46,4	72	39,8	26	14,4	25	13,8	84	46,4
Àrea Integral de Salut										
Barcelona Dreta	421	57,5	174	23,8	108	14,8	46	6,3	192	26,2
Barcelona Esquerra	164	49,9	42	12,8	72	21,9	70	21,3	91	27,7
Barcelona Litoral-Mar	136	30,6	91	20,5	22	5,0	101	22,8	231	52,0
Barcelona Nord	292	44,3	212	32,2	103	15,6	77	11,7	139	21,1
Titularitat de l'escola										
Pública	620	53,5	276	23,8	161	13,9	132	11,4	323	27,9
Concertada	393	39,1	243	24,2	144	14,3	162	16,1	330	32,8

* Categories no excloents

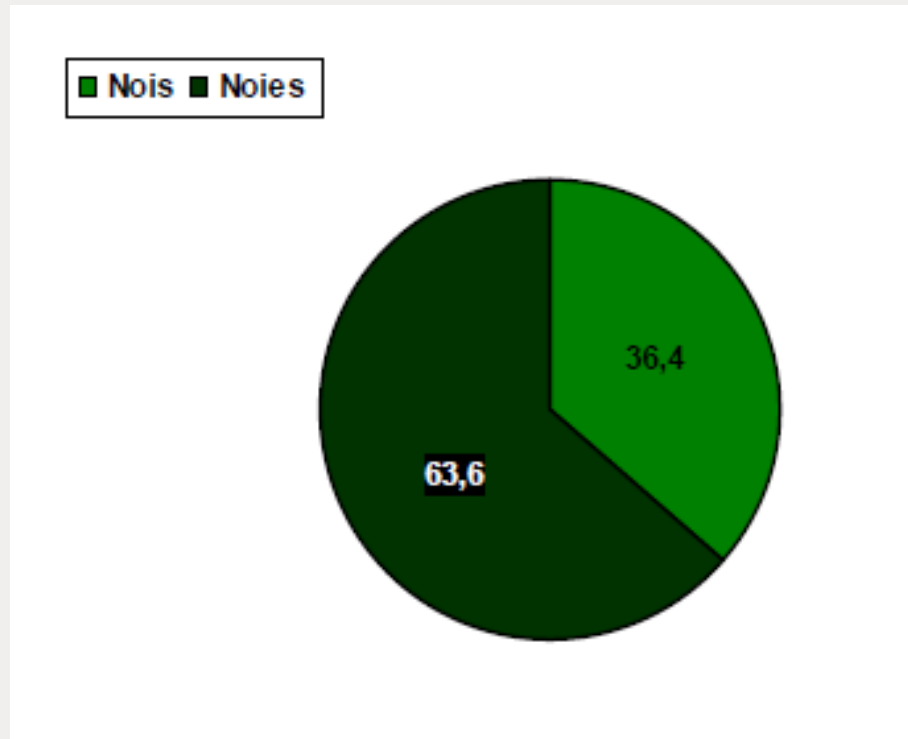
UIXXX !! Es l'hora del vermut!!!!

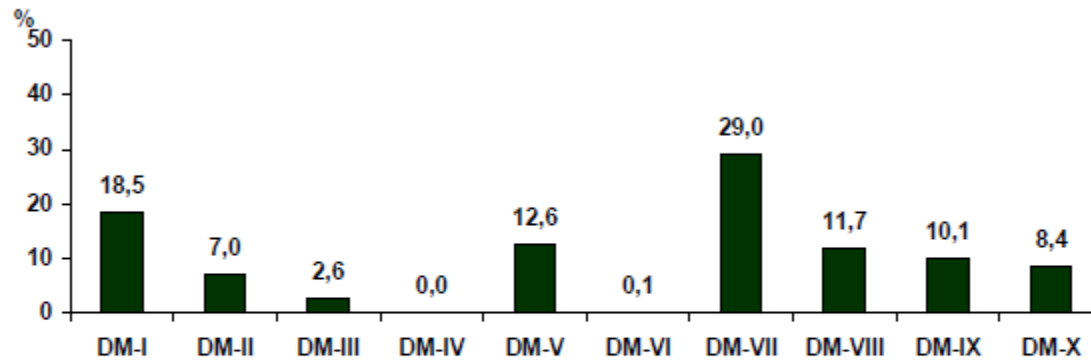
I que ens trobem???

Per sexe

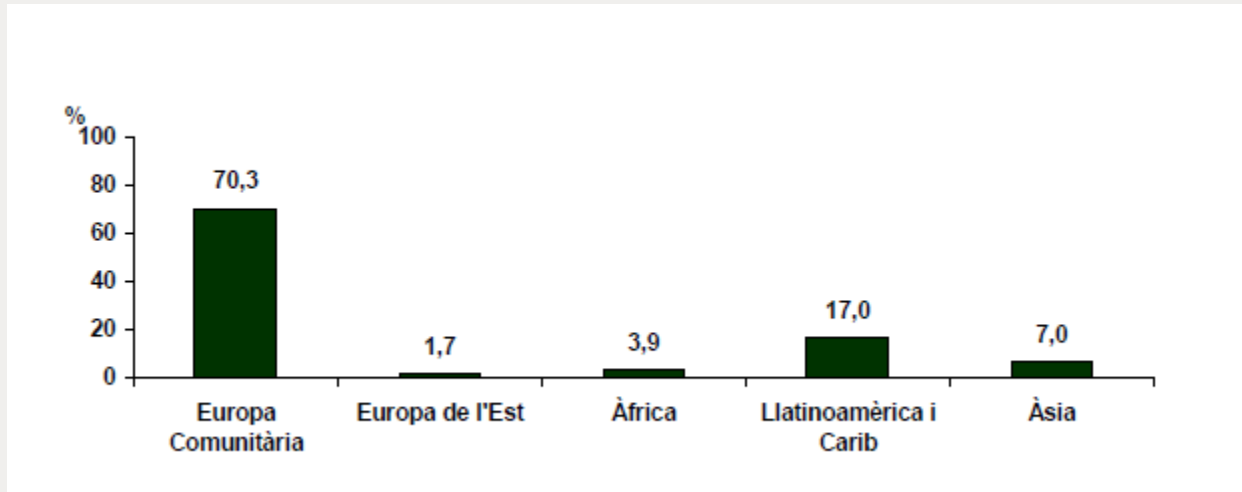

Consultes segons districte

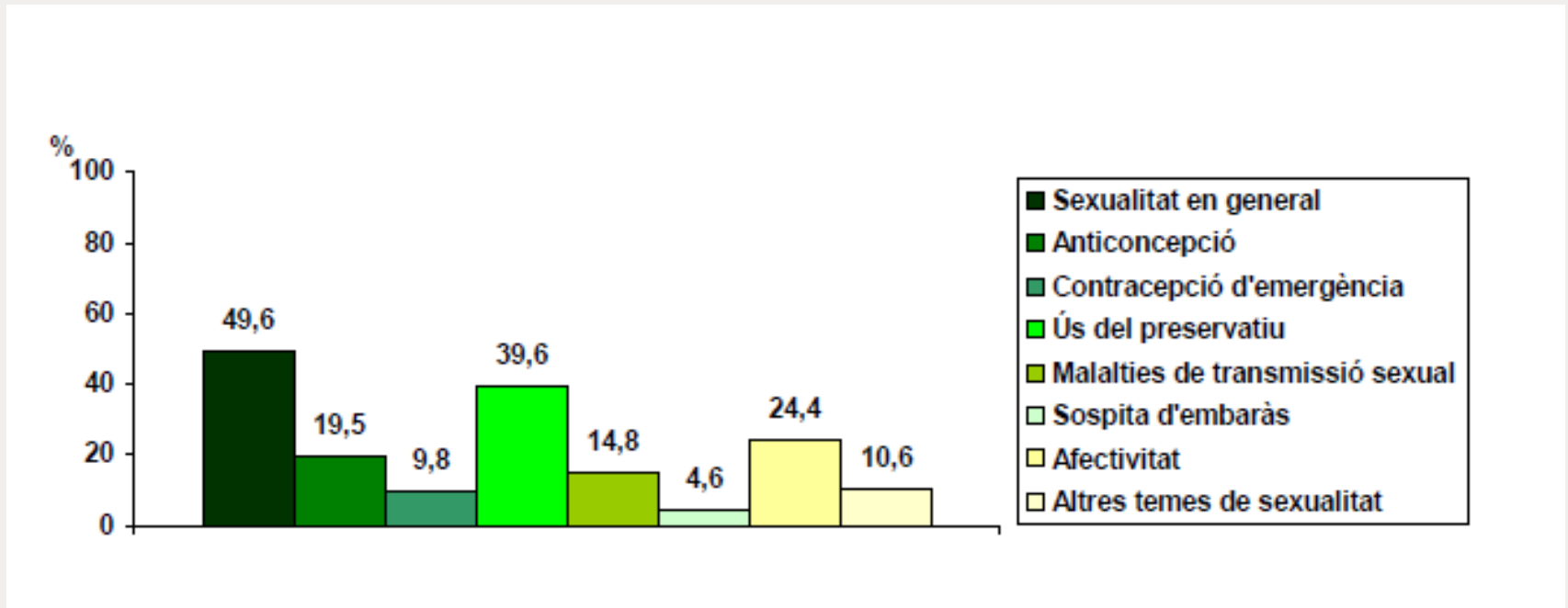

DM-I: Ciutat Vella; DM-II: Eixample; DM-III: Sants-Montjuïc; DM-IV: Les Corts; DM-V: Sarrià-Sant Gervasi; DM-VI: Gràcia; DM-VII: Horta-Guinardó; DM-VIII: Nou Barris; DM-IX: Sant Andreu; i DM-X: Sant Martí.

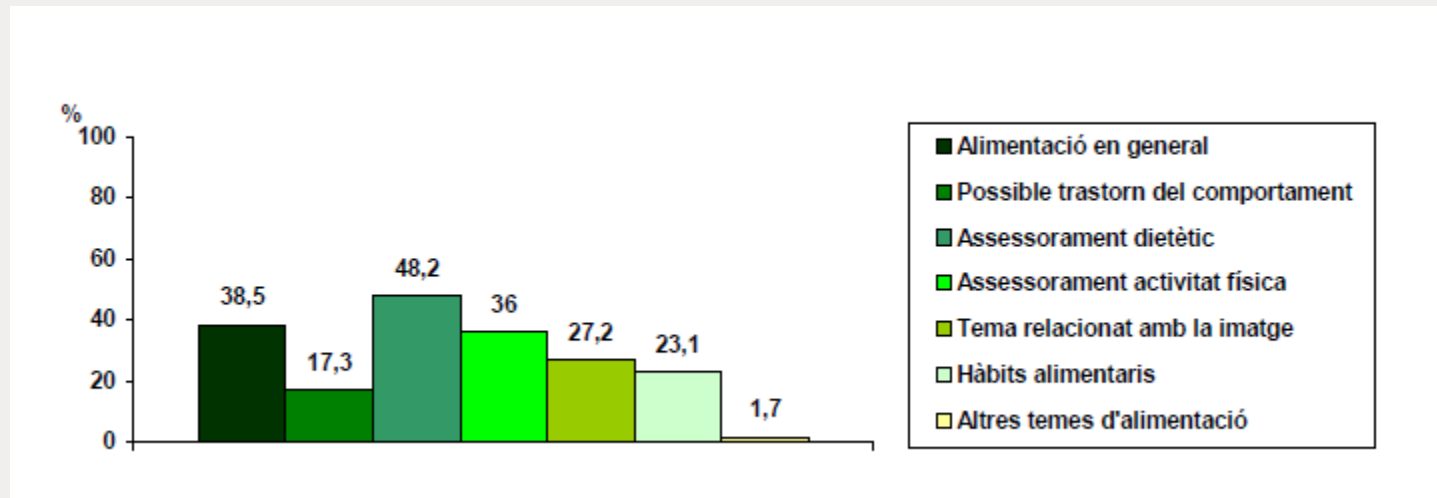
Segons l'origen de l'estudiant

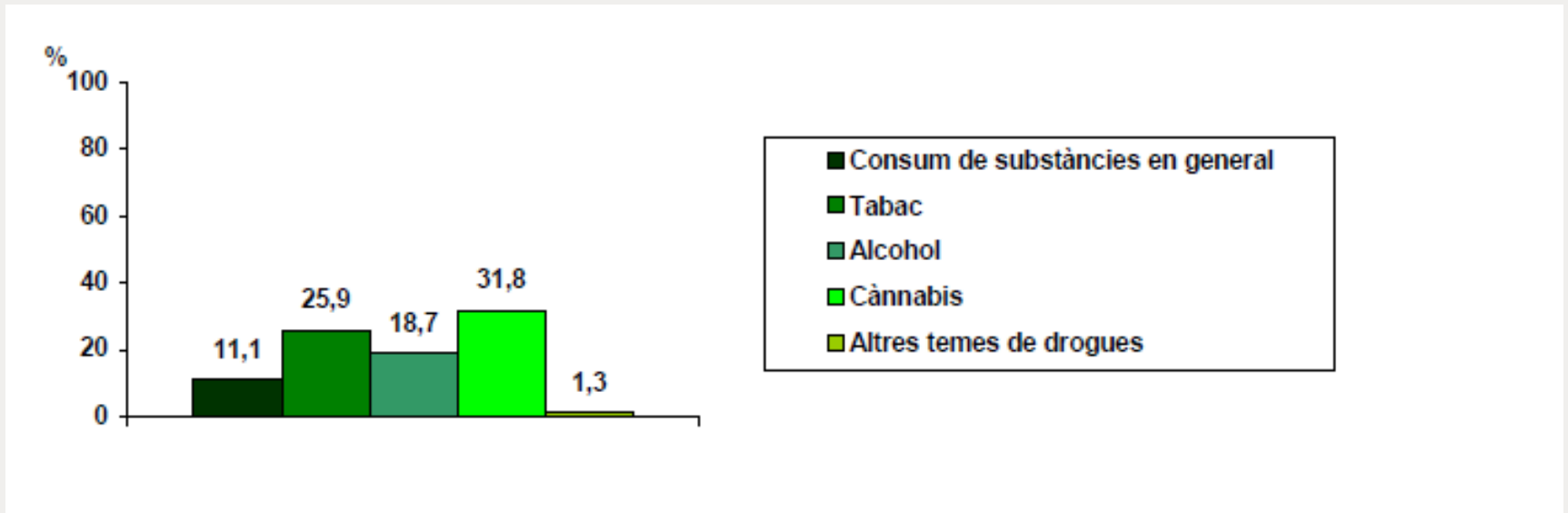
Sobre sexualitat

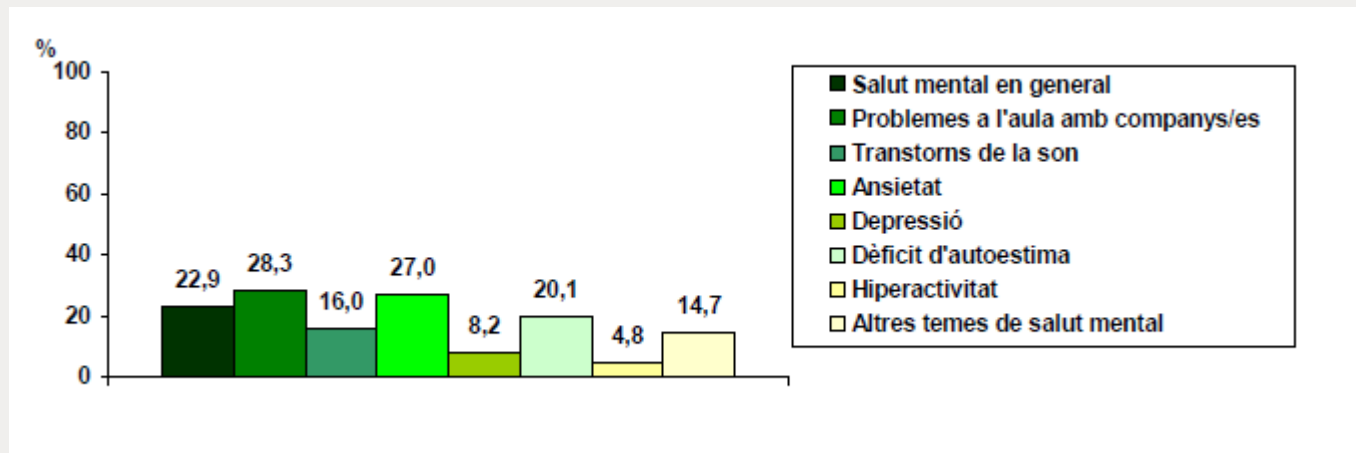
Sobre alimentació

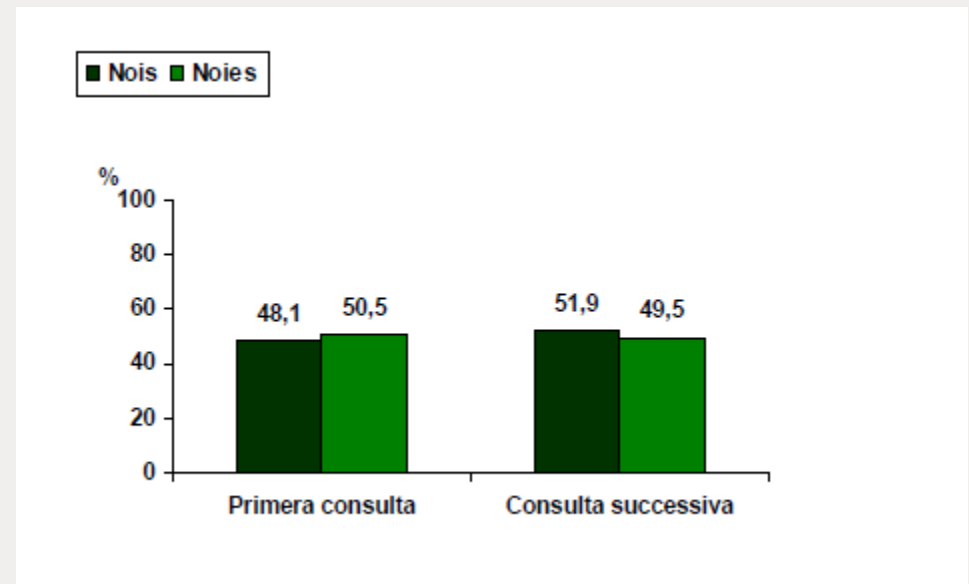
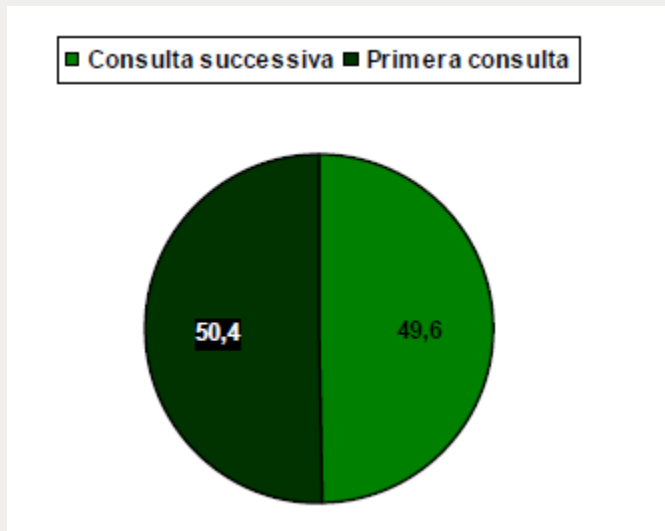
Sobre drogues

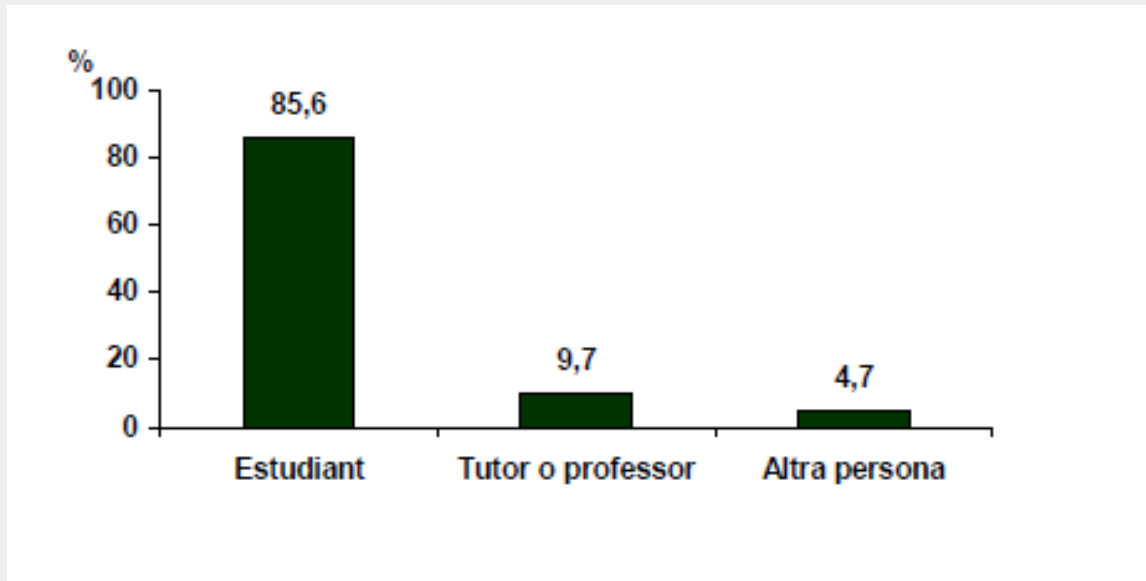
Sobre salut mental

Entre primeres visites i successives, i per sexe

Segons qui fa la petició de consulta

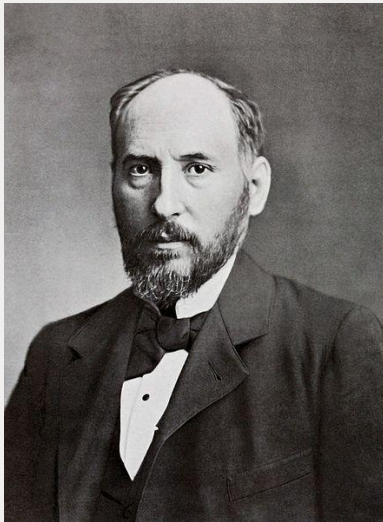
Conclusions

- **Sexualitat**, top com a motiu de consulta, 40% ús del preservatiu, afectivitat com a últim aspecte .
- **Alimentació**: l'assessorament dietètic 49.6%, seguit d'activitat física 36%
- **Drogues**: 1 de cada 3 consultes cànnabis, 1 de cada 4 tabac, 1 de cada 5 –OH
- **Salut mental**: el 30% d'aquestes amb origen de problemàtica a les aules , seguit d'ansietat.

Gràcies per la vostra atenció

"Quien no haya sido un poco salvaje en su infancia y adolescencia, corre mucho riesgo de serlo en su edad madura.

*A menos **que** se trate de un inadaptado, de un **abúlico**, o de un viejo prematuro".*

Santiago Ramón y Cajal